

Omaisuuuden hallinta / Viikari Meri

3.4.2018

Verkkotoimikunta 1 / 2018

Aika 14.3.2018 klo. 9.00 – 15.00

Paikka Fingrid Triotto, neuvotteluhuone Kopula
Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki

Läsnä	Arto Gylén Risto Lappi Tommi Lähdeaho Arto Nikkanen Jukka Rajala Esa Ukkonen Kari Kuusela Meri Viikari	PKS - Sähkönsiirto Oy Vantaan Energia Sähköverkot Oy Elenia Oy LE - Sähköverkot Oy EPV Alueverkko Oy Stora Enso Oyj Fingrid Oyj Fingrid Oyj
-------	---	--

Poissa	Hannu Halminen Ismo Heikkilä Petri Parviainen	Boliden Harjavalta Oy Kemijoki Oy Fingrid Oyj
--------	---	---

Käsiteltävät asiat

1 Kilpailulainsäädännön noudattaminen toimikunnan toiminnassa sekä Fingridin ajankohtaiset kuulumiset

Kari Kuusela kävi läpi kilpailulainsäädännön noudattamisen ohjeistuksen Fingridin asiakastoimikuntien toiminnassa. Fingridin ja sen asiakastoimikuntien toiminnassa tulee noudattaa Suomen ja Euroopan yhteisön kilpailuoikeuden periaatteita ja säännöksiä.

Kuusela kertoi Fingridin ajankohtaisia kuulumisia, sekä viime vuoden keskeisimpiä tuloksia. Rajasiirtoyhteyksien luotettavuus parani huomattavasti aiempiin vuosiin verrattuna ja vuosi 2017 olikin kaikkien aikojen paras HVDC –häiriöiden määrän ja keston kannalta. Kantaverkon siirtovarmuus oli myös korkealla tasolla viime vuonna, häiriöistä aiheutui vain 2,2 minuutin sähkötön aika liittymispisteisiin.

Vuonna 2017 valmistui yhteensä 13 investointihanketta, joista merkittävimpiä olivat Alajärven ja Länsisalmen sähköasemaprojektit. Fingridin ja palvelutoimittajien yhdistetty tapaturmataajuus oli kahdeksan. Great Place to Work –vertailussa Fingrid sijoittui sijalle 10 keskisuurten yritysten sarjassa.

Fingrid on tehnyt investointipäätöksen Pohjois-Karjalan sähköverkon kunnostamisesta. Yhteistyössä asiakkaiden kanssa laadittuun suunnitelmaan sisältyy sekä voimajohtojen, että sähköasemien rakentamista. Tarpeettomaksi jäävä 36 kilometrin pituinen voimajohto puretaan ja sen alla olevat maa-alueet palautetaan maa- ja metsätalouskäyttöön. Joensuun pohjoispuolelle sijoittuvan hankekokonaisuuden investointikustannukset ovat lähes 32 miljoonaa euroa.

2 Elenia esittäytyi

Elenian verkkopäällikkö ja Verkkotoimikunnan uusi jäsen Tommi Lähdeaho esitteli Elenia konsernia, sekä Elenian sähköverkkotoimintaa. Elenia konsernin muodostavat sähköjakelupalveluita tarjoava emoyhtiö Elenia Oy ja sen 100-prosenttisesti omistamat tytäryhtiöt Elenia Lämpö Oy, Elenia Palvelut Oy ja Elenia Finance Oyj. Vuoden 2016 liikevaihto oli noin 240 miljoonaa euroa ja henkilöstöä oli 184. Voimajohtoja on noin 160 metriä asiakasta kohden, yhteensä 70 200 km. Kaapelointiaste on 41%. Verkon kehittämissuunnitelman mukaisesti Elenian tavoitteena on saavuttaa sähkömarkkinalain asettama toimitusvarmuustaso vuoden 2028 loppuun mennessä.

3 Vuoden 2017 viat ja häiriöt

Arto Pahkin kertoi vuoden 2017 merkittävimmistä vioista ja häiriöistä. Siirtovarmuus Fingridin verkossa oli erinomaisella tasolla ja häiriökeskeytyksistä yhteiskunnalle aiheutui haittaa (KAH) hieman yli kaksi miljoonaa euroa. Merkittävimmät häiriöt aiheutti ukkosjohtimille kertynyt tykkylumi ja poikkeuksellisesti tykkylumesta kärsittiin Etelä – Suomessa. Ukkosen aiheuttamia häiriöitä oli vain vähän. Porvoo – Ahvenkoski yhteydellä tykkylumi katkaisi ukkosjohtimen ja ukkospukin pudoten asiakkaan 20 kV johdon päälle. Haittaa aiheutui noin 1,6 miljoonan euron edestä ja enimmillään ilman sähkö oli 20 000 loppukäyttäjää.

4 Sähkömarkkinoiden ajankohtaisia kuulumisia

Asta Sihvonen-Punkka kertoi sähkömarkkinoiden ajankohtaisia kuulumisia. Pohjoismaisessa tasehallinnassa päästiin sopuun 8.3.2018, kun Energinet, Fingrid, Kraftnät Åland, Statnett ja Svenska kraftnät allekirjoittivat yhteistyösopimuksen uuden pohjoismaisen tasehallintakonseptin kehittämisestä. Yhteistyösopimuksessa hahmotellaan kantaverkkoyhtiöiden roolit ja vastuut. Se sitouttaa viisi pohjoismaista kantaverkkoyhtiötä seuraamaan yhteistä tiekarttaa uuden tasehallintakonseptin ja yhteisten tasehallintamarkkinoiden toteuttamiseksi. Sopimuksessa hahmotellaan myös, miten uudenlaisia, yhteismarkkinoita ja tehtäviä tukevia markkina-alustoja kehitetään uudessa tasehallintarakenteessa.

Sopimuksessa keskeistä on, että päätöksenteko perustuu yksimielisyyteen. Kehitystyötä ohjaa Nordic Balancing Steering Committee, jossa on kaksi jäsentä kustakin kantaverkkoyhtiöstä. Tulevan tasehallinnan periaatteina on, että Pohjoismaat muodostavat yhteisen tasehallintablokin, jonka sisällä on tarjousalueita vastaavia tasehallinta-alueita. Suomi muodostaa yhden tasehallinta-alueen. Käyttöön otetaan uudenaikainen Area Control Error (mACE) –malli eli alueelliseen säätövirheeseen perustuva tasehallintamalli, jossa kukin kantaverkkoyhtiö vastaa tasepoikkeamasta fyysisesti tai kaupallisesti alueellaan. Tavoitteena on markkinaperusteiset ratkaisut, hintasignaalin lisääminen, sekä 15 minuutin markkina-aika- ja taseselvitysjakso.

Eurooppalainen lainsäädäntö vaatii siirtymistä 15 minuutin taseselvitysjaksoon vuoden 2020 loppuun mennessä, johon regulaattori voi anoa enintään viiden vuoden lykkäystä. Pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden yhteinen tavoite on siirtyä varttitaseeseen vuoden 2020 puolivälissä. Varttitaseeseen siirtyminen samanaikaisesti muiden Pohjoismaiden

Omaisuuuden hallinta / Viikari Meri

3.4.2018

kanssa on toimivien sähkömarkkinoiden ja tasapuolisten kaupankäyntimahdollisuuksien vuoksi Suomen kannalta kannattavin vaihtoehto. Fingrid edistää hanketta tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Mikäli Suomi jäisi yksin tunnin jaksoon muiden Pohjoismaiden siirtyessä varttiin, johtaisi se Suomen markkinan eriytymiseen ja estäisi suomalaisten markkinatoimijoiden osallistumista kaupankäyntiin pohjoismaisilla markkinoilla.

Datahubin järjestelmähankinta on parhaillaan käynnissä, mutta hankkeen eteneminen odottaa sähkömarkkinalainsäädännön muutosta. Sitä koskeva hallituksen esitys olisi tärkeää saada nopeasti eteenpäin ja laki hyväksytyä. Datahubin käyttöönoton aikataulu tarkentuu järjestelmäkilpailutuksen myötä, jossa yhtenä arvioitavana asiana on aikataulu toteutukselle. Datahubin järjestelmät on tarkoitus toteuttaa siten, että ne pystyvät käsittelemään sekä 15 minuutin, että 60 minuutin dataa. Tarvittaessa Datahubissa voidaan muuntaa 60 minuutin tuntien energiat 15 minuutin taseselvitysjaksoiksi. Sihvonen-Punkka totesi, että Fingrid pitää datahubia varttitaseeseen siirtymisen mahdollistajana ja siten datahub on tärkeää saada ajoissa käyttöön.

5 Pohjoismaiset skenaariot

Maarit Uusitalo kertoi pohjoismaisesta verkon suunnittelu yhteistyöstä (Nordic Grid Development Plan 2019). Kehittämissuunnitelman tavoitteena on selvittää käynnissä olevien, suunniteltujen ja potentiaalisten pohjoismaisten verkkoinvestointien yhteiskunnallis-taloudellisia vaikutuksia, sekä muodostaa yhteinen näkemys tulevaisuuden verkkojärjestelmästä ja siirtotarpeista. Lisäksi tavoitteena on sopia yhteisestä kustannushyötyanalyysimenetelmästä (Cost Benefit Analysis CBA – methodology), jolla arvioidaan uusien potentiaalisten verkkoinvestointien merkitystä.

Kevään aikana laaditaan yhteinen referenssiskenaario, jonka pohjalta laaditaan pohjoismainen verkkosuunnitelma 2019. Skenaario pohjautuu ENTSO –E kymmenvuotisen kehittämissuunnitelman skenaarioon Sustainable transition. Tätä muokataan ottamalla mukaan täsmällisempiä arvioita muun muassa sähköautojen määrän kehityksestä sekä kaasun käytöstä sähkösektorilla. Suomea koskevista hankkeista tarkasteluissa on uusina kohteina mukana Merenkurkun (Kvarken) yhteys sekä Pohjois-Norjan ja Pohjois-Suomen välinen yhteys. Ensin mainittu korvasi Fennoskan1-yhteyden. Kolmas AC-yhteys oletetaan jo toteutuneeksi.

Yhteinen pohjoismainen skenaario perustuu oletuksille mm. kysynnän, tuotannon ja hinnan kehityksestä. Skenaariotyön alkuvaiheessa tavoitteena on kerätä sidosryhmiltä ajatuksia ja kommentteja skenaariotyöhön liittyen. Fingridin asiakastoimikunnilta toivotaan kommentteja erityisesti seuraaviin asioihin:

- Comments on the Nordic Reference scenario and the CBA methodology?
- Which are in your view, the most important future trends/uncertainties that should be taken into account (i.e. given the reference Scenario which sensitivities should be investigated)
- Which topics should be investigated in the future versions of Nordic grid development plan?

Kommentit ja kysymykset aiheeseen liittyen voi laittaa suoraan Maarit Uusitalolle (maarit.uusitalo@fingrid.fi) tai toimikunnan sihteerille.

Omaisuuuden hallinta / Viikari Meri

3.4.2018

6 Kantaverkkopalveluiden ajankohtaisia kuulumisia ja keskustelu toimikuntatyöskentelyn kehitystarpeista

Jussi Jyrinsalo kertoi sähkönsiirtopalveluiden ajankohtaisia kuulumisia. Fingrid on käynnistänyt tehotariffiselvityksen kohdistuen liittymispisteen takaiseen kulutukseen. Toimivia ideoita kehitetään selvityksen pohjalta yhteistyössä asiakkaiden kanssa vuoden 2018 – 2019 aikana. Mahdolliset muutokset hinnoittelurakenteeseen otetaan käyttöön v. 2020 alusta seuraavan valvontajakson alusta.

Liittymisen tekniset ehdot uudistuvat vuoden 2018 aikana. Yleiset liittymisehdot 2017 ovat valmiina ja käytössä. Voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset ovat asiakkailla kommentoitavana ja kulutuksen järjestelmätekniset vaatimukset luonnosvaiheessa.

Aluesuunnitelmat tehdään vuoden 2018 aikana Keski-Suomeen, Savo-Karjalaan sekä Kymenlaaksoon. Alueelliset tilaisuudet suunnitelmista järjestetään huhtikuun aikana ja loppuvuodesta valmiit aluesuunnitelmat käydään läpi webinaareissa.

Lopuksi keskusteltiin Fingridin toimikuntatoiminnan kehitystarpeista. Toimikuntien jako verkko-, käyttö-, ja markkinatoimikuntiin, sekä neuvottelukuntaan koettiin luontevaksi ja toimivaksi. On kuitenkin hyvä kuulla tietoisuutta muidenkin toimikuntien puolelta mm. verkkotoimikunnassa markkina-asioista. Asiakaspuheenjohtajuudelle ei koettu tarvetta, koska kokouksessa ei tehdä päätöksiä, eikä yhteistä kannanmuodostusta tarvita. Toimikunnan koko (8 jäsentä) koettiin hyväksi ja toimivaksi.

Keskustelua voisi olla enemmän ja keskusteltaviin aiheisiin voisi valmistautua etukäteen lähetettävällä materiaalilla. Agendan yhteyteen ehdotettiin lyhyitä johdantoja käsiteltäviin aiheisiin. Asiakkaiden pitämiä esityksiä voisi olla myös enemmän.

Jussi Jyrinsalo kerää kaikkien Fingridin toimikuntien kommentit toimikuntatoiminnan kehittämisestä, jonka jälkeen arvioidaan tarve toimintatapojen yhtenäistämiseksi ja mahdollisille muutoksille.

Jakelu

Arto Gylén, PKS - Sähkönsiirto Oy
Hannu Halminen, Boliden Harjavalta Oy
Ismo Heikkilä, Kemijoki Oy
Risto Lappi, Vantaan Energia Sähköverkot Oy
Tommi Lähdeaho, Elenia Oy
Arto Nikkanen, LE-Sähköverkot Oy
Jukka Rajala, EPV Alueverkko Oy
Esa Ukkonen, Stora Enso Oyj

Tiedoksi

Kari Kuusela, Fingrid Oyj (puheenjohtaja)
Meri Viikari, Fingrid Oyj (sihteeri)
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Pirve Honkonen, Fingrid Oyj (kokousjärjestelyt)
Arto Pahkin, Fingrid Oyj

Omaisuuuden hallinta / Viikari Meri

3.4.2018

Asta Sihvonen-Punkka, Fingrid Oyj,
Maarit Uusitalo, Fingrid Oyj
Jussi Jyrinsalo, Fingrid Oyj